

dette forhold sig rigtigt, kan jeg ikke undlade at gjøre opmærksom paa det Mærkelige i den Skjæbne, som denne Grundlovsparagraf har havt. Det vil jo erindres, at da den nuværende høitærede Justitsminister forelagde sit store Proceslovsforslag for nogle Aar siden, som støttede sig til et betydeligt Arbejde fra de allerførste Kræfter i den juridiske Verden, som Danmark har haft gjennem en Aarrække, blev det henvist til et Udvalg; men det lykkedes ikke, saa vidt jeg erindrer, under den temmelig vidtløftige Forhandling, som gik forud, at faae nogen Lægmand, eller i alt Fald ikke mange, og næppe nogen, som havde stor Indflydelse paa Flertallet, til at udtale sig om denne Ting, og det lykkedes ikke Udvalget at faae nogen som helst Betænkning afgiven, saaledes at hverken Befolkningen eller Regjeringen nogenstunde har hørt Noget om Folkethingets Stilling til dette store Spørgsmaal. Da Lovforslaget senere blev forelagt, vare de politiske Forhold vistnok saa uheldige, at det slet ikke blev behandlet, om end Sagen blev henvist til et Udvalg. Første Gang blev det vel forhandlet i Udvalg, men dette naaede, som sagt, ikke at faae afgiven nogen Betænkning. Naar jeg nu ønsker, at dette Lovforslag skulde gaa videre, saa skulde det være med Opfordring til det høie Thing om at benytte denne Leilighed til at sige sin Mening. Jeg gaar nemlig ud fra, at uden Hensyn til den Kritik, som nu er fremført mod Lovforslaget, vil det ikke lykkes det ærede Medlem for Præsto Amts 3die Valgkreds (Veth), hvor stor Interessse han end har for denne Sag, og hvor meget Arbejde han end har præsteret, at bringe det dertil, at det bliver et Lovforslag af ham, der bliver den gjældende Ret her i Landet paa dette Omraade. Det er høist usandsynligt. Dertil udkræves Medvirking selvfølgelig fra Regjeringens Side og fra de juridiske Kræfter, som til enhver Tid findes af første Rang her i Landet. Men det forekommer mig, at Stillingen er en saadan, at det ærede Medlem ikke med nogen Sikkerhed kan gjøre Regning paa dette. Man har jo dog behandlet disse Maands Arbejde paa en mindre hensynsfuld Maade. Jeg tror, man vil finde disse betydningsfulde Kræfter noget afventende og maasse noget utilfredse og misfornoiede, fordi man har behandlet deres Lovforslag og Arbejder saaledes. De maa med Berettigelse kunne vente en Udtalelse fra Folkethingets Side, om man her er absolut imod de Principer, hvorpaa de have støttet deres Lovforslag, eller ei. Og jeg skulde derfor henstille, at det høie Thing, hvis dette Lovforslag gik videre, benytter Leiligheden

til at tage Stilling til denne Sag, til at udtale sig om, hvorvidt det er imod de Principer, som ere nedlagte i Regjeringens Lovforslag — der ganske vist i høi Grad bryder med det Bestaaende — eller ei, og om det høie Thing da mener, at man kan slutte sig til det, det ærede Medlem (Veth) foreslaar, og opbygge en hel ny Retsforfatning tilhyneladende paa det gamle Grundlag. Jeg skal ikke for Diebliffet udtale mig nærmere derom, men henholde mig til, hvad jeg havde Leilighed til at sige, da Sagen blev forhandlet for nogle Aar siden, at den nuværende Retsforfatning og navnlig vor Procesmaade har i og for sig saa store Mangler, at der er al Grund til, selv bortset fra Grundlovens Bestemmelse, at søge meget vidtgaaende Endringer deri og navnlig at naa til offentlig og mundtlig Procedure. Hvad Lægmandselementet angaar, vil det jo ikke nægtes, at den Begeistring for Ræbninger, som muligvis var til Stede, da Grundloven blev skreven, er aftaget ganske overordentlig (Stemmer: Nei! Nei!). Sa jeg mener, at den er det i mange Kredse og i alt Fald hos Juristerne, og jeg tror forøvrigt ogsaa — men det vil jo nok kunne dokumenteres, naar Sagen skal behandles grundigere — i andre Samfundslag. Men dermed siger jeg ikke, at Lægmandselementet i det Hele skal være udeluftet, men kun, at det er et Spørgsmaal, om ikke et Lægmandselements Medvirken bør søges under en anden Form. Denne Betragtning gjør store Fremskridt baade hos Jurister og hos mange Andre. Derfor synes der mig al Anledning til for Folkethinget at benytte denne Leilighed til at fremkomme med en Indstilling, som muligvis kunde give den høitærede Minister Anledning til paany at forelægge sit Lovforslag, eller en Indstilling, som kunde indeholde Opfordring for den nuværende Justitsminister eller for kommende Justitsministre til at udarbejde et Lovforslag paa et helt andet Grundlag; thi det vil jo erkjendes, at uden Regjeringens Medvirking vil det ikke kunne lade sig gjøre at løse denne Sag.

Forslagsstilleren (Veth): Det ærede Medlem, som nu sidst talte (H. C. Holch), tog, om jeg opfattede hans Foredrag rigtig, ganske anderledes blødt paa nærværende Lovforslag end den meget ærede Justitsminister. Det er Noget, som selvfølgelig ikke har kunnet overraske mig, at den meget ærede Justitsminister er en Modstander af dette Lovforslag; det har ikke kunnet overraske mig, fordi det gaar en ganske anden Vej end den, som den ærede Justitsminister har forsøgt ved de store Lovforslag, som af